

Evert van der Veen

IN GOED VERTROUWEN

*Ontmoetingen rond de
apostolische geloofsbelijdenis*

uitgeverij

Tweede druk 2013

© 2010 Uitgeverij Kok
Postbus 5018, 8260 GA Kampen
www.kok.nl

Omslagontwerp: Garage BNO
ISBN 978 90 435 1782 9
NUR 707

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No portion of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means – electronic, mechanical, photocopy, recording or any other – except for brief quotations in printed reviews, without the prior written permission of the publisher.

1 IK GELOOF HET WEL!

Wij geloven...

Nu werden hun ogen geopend en herkenden ze hem. Maar hij werd onttrokken aan hun blik. Daarop zeiden ze tegen elkaar: 'Brandde ons hart niet toen hij onderweg met ons sprak en de Schriften voor ons ontsloot?'

Ze stonden op en gingen meteen terug naar Jeruzalem, waar ze de elf en de anderen aantroffen, die tegen hen zeiden: 'De Heer is werkelijk uit de dood opgewekt en hij is aan Simon verschenen!' De twee leerlingen vertelden wat er onderweg gebeurd was en hoe hij zich aan hen kenbaar had gemaakt door het breken van het brood.

LUCAS 24:31-35

Geloven is voor mij...

Geloven: hoe zou je dat voor jezelf omschrijven? Kun je daar een persoonlijk antwoord op geven, los van de kerk en wat andere mensen ervan vinden? Want geloven is allereerst iets persoonlijks en daarom ook uniek: het hoort bij jezelf.

Geloven is niet: de Bijbel voor waar houden, ervan uitgaan dat er 'iets' is, het gewoon maar aannemen. Veel mensen geloven wel 'dat God bestaat', maar wat zégt zoiets eigenlijk? Je gelooft in zekere zin ook wel dat de Noordpool bestaat al ben je er nog nooit geweest. Maar je hebt er geen persoonlijke relatie mee en deze wetenschap maakt je leven ook niet anders.

Geloven is een persoonlijke relatie met God, het gevoel van contact. Je ervaart God, niet altijd even sterk, soms helemaal niet, en dan weer wel. Je voelt: Hij is er voor mij! Je merkt dat God naar je omziet en dat Hij om je geeft, en vanuit die ervaring zie je Hem ook in zoveel andere dingen om je heen.

Geloven is vertrouwen, jezelf toevertrouwen aan God en het met Hem wagen in het leven. Dat is vergelijkbaar met parachutespringen of *paragliding*: je maakt een sprong in het diepe en je vertrouwt erop dat je gedragen wordt.

Geloven en geloven is twee:

er is een geloof

dat scheidt en deelt

en een dat samenbrengt,

er is een geloof

dat eist en veroordeelt

en een dat in mildheid wegen wijst,

er is een geloof

dat buigt en breekt

en een dat opricht en heelt,

er is een geloof

dat lucht en adem geeft

en een dat verstikt en drukt,

er is een geloof

dat afwijst en begrenst

en een dat ruimte schenkt,

er is een geloof

dat gevoelens kent en tranen droogt

en een dat hard en hardnekkig maakt,

er is een geloof

dat menselijkheid bevordert

en een dat onmenselijkheid vraagt,

er is een geloof

dat zoeken en vragen vreest

en een dat denken en verbeelden stimuleert.

*Geloven en geloven is twee –
Heer, leer mij de juiste keuze te maken.*

Alfred Bronswijk, theoloog, 1942

Een persoonlijke keuze

Geloven is iets heel persoonlijks: je gelooft op je eigen manier zoals het bij je past. Je opvoeding en je levensloop spelen daarin een belangrijke rol. Maar er kunnen ook belangrijke gebeurtenissen zijn die je hebben beïnvloed.

Soms ontmoet je mensen die je aan het denken zetten. Ervaringen die je in de kerk hebt opgedaan, kunnen misschien ook van betekenis zijn. Geloven is een keuze die je zélf maakt. Je merkt dat je ernaar toegroeit, maar het kan ook een verandering zijn die nogal onverwacht plaatsvindt.

Ruth is een vrouw die een persoonlijke keuze maakt en daarmee een nieuwe richting inslaat. Zij besluit om met haar schoonmoeder mee te gaan en niet naar haar eigen land terug te keren. Zij kiest voor een totaal ander leven wanneer zij zegt:

Vraag me toch niet langer u te verlaten en terug te gaan, weg van u. Waar u gaat, zal ik gaan, waar u slaapt, zal ik slapen; uw volk is mijn volk en uw God is mijn God.

RUTH 1:16

Heb je zelf wel eens zo'n keuzemoment beleefd? Welke mensen hebben in je leven een belangrijke rol gespeeld?

Ruth staat model voor de mens die een belangrijke keuze maakt: zij kiest voor God, voor Naomi, haar land en haar volk. De levensweg van Ruth verandert ingrijpend.

Samen met anderen

Geloven doe je ook in teamverband, in de kerk. Vergelijk het met collega's op het werk waarbij ieder z'n eigen taak heeft bij het maken van dat ene product. Of als leden van een band waarbij ieder

z'n eigen instrument bespeelt, maar het gaat wel om het ene klinkende eindresultaat. Of als spelers in een voetbalteam waarbij de keeper en de spits beiden nodig zijn.

Geloven doe je samen met anderen. Mensen zoeken elkaar op en kunnen niet zonder een groep waar ze graag bij willen horen. Samen sta je sterk en veel mensen hebben behoefte aan onderlinge verbondenheid. Je wilt graag ergens bij horen, een plek hebben waar je mensen kunt ontmoeten om met ze te praten en geloofs-ervaringen te delen.

Zo komen mensen bij elkaar en ontstaat de kerk: de groep van christenen die bij elkaar wil horen omdat ze op dezelfde manier geloven. In een van de brieven aan een groep christenen wordt de eenheid in het geloof benadrukt:

Span u in om door de samenbindende kracht van de vrede de eenheid te bewaren die de Geest u geeft: één lichaam en één geest, zoals u één hoop hebt op grond van uw roeping, één Heer, één geloof, één doop, één God en Vader van allen, die boven allen, door allen en in allen is.

EFEZIËRS 4:3-6

Aan ons geloven gaat God zelf vooraf. Wij worden al door God gezien en gekend voordat wij ons tot Hem wenden:

*Nog voor wij woorden hebben vat Gij ons in het oog.
Meer dan wij durven dromen houdt Gij ons leven hoog.
Gij brengt Uzelf ter sprake als toekomst ongedacht,
verzadigt ons verlangen dat op de vrede wacht.*

*Nog voor wij durven leven hebt Gij ons met uw Geest
de liefde ingeademd, de liefde allermeest.
Herboren uit den hoge zijn wij van uw geslacht,
als kinderen van morgen elkaar hier toegedacht.*

*Nog voor wij kunnen heten hebt Gij ons al gekend,
genoemd en aangesproken, tot liefde voorbestemd.
Nooit raken wij verzwegen maar worden als een kind
dat, bij zijn naam geroepen, een nieuw vertrouwen vindt.*

*Nog voor wij kunnen vragen hebt Gij ons al gehoord.
Nog voor wij wegen weten wijst Gij ons zelf het spoor.
Uw lamp voor onze voeten geeft dan het volle zicht.
Gij wacht ons aan de einder als horizon van licht!*

Sytze de Vries, theoloog en dichter, 1945

Geloven: zo kan het ook

Geloven is een breed en algemeen begrip: alles zit erin, maar wat zég je er eigenlijk mee? Ieder mens heeft zijn/haar persoonlijke voorkeur en voelt er iets anders bij. Geloven is afhankelijk van wie je bent en de manier waarop je in het leven staat.

*Als uw mond belijdt dat Jezus de Heer is en uw hart gelooft dat
God hem uit de dood heeft opgewekt, zult u worden gered.*

ROMEINEN 10:9

Het gaat om mond én hart, je bent overtuigd van je geloof en wilt daarvoor ook uitkomen. Mond en hart zijn de buiten- en de binnenkant van je geloof.

*Zing met heel uw hart psalmen en hymnen voor God en liederen
die de Geest u vol genade ingeeft. Doe alles wat u zegt of doet in
de naam van de Heer Jezus, terwijl u God, de Vader, dankt door
hem.*

KOLOSSENZEN 3:16-17

Je voelt je dankbaar en wilt God loven en aanbidden, geloven kan niet zonder muziek. ‘Geloven is dubbel bidden’, zei Augustinus.

Bij het zien van hun geloof zei Jezus tegen de verlamde: 'Vriend, uw zonden worden u vergeven.'

MARCUS 2:5

Het geloof van de vrienden kun je zien omdat ze doorzetten en zorgen dat hun verlamde vriend bij Jezus komt. Ze doen dat vanuit een sterk vertrouwen in Jezus' macht.

Ik geloof! Kom mijn ongeloof te hulp.

MARCUS 9:24

Geloof en ongeloof horen bij elkaar, we leven meestal in die spanning. Zo mogen we bij Jezus komen en zo aanvaardt Hij ons.

Zoals het lichaam dood is zonder de ziel, zo is ook geloof zonder daden dood.

JAKOBUS 2:26

Je bent pas christen wanneer je ernaar leeft, het gaat om de eenheid van geloven en doen, geloven hoort zichtbaar te zijn.

Vertrouw op de HEER met heel je hart, steun niet op je eigen inzicht.

SPREUKEN 3:5

Je mag jezelf aan God toevertrouwen, je verstand is niet allesbepalend.

Het geloof legt de grondslag voor alles waarop we hopen, het overtuigt ons van de waarheid van wat we niet zien.

HEBREEËN 11:1

Geloof is onzichtbaar, een andere manier van weten. Ons verstand en onze wetenschap zijn niet allesbepalend.

Om zelf verder te lezen

We zijn er vaak goed in: etiketjes op mensen plakken terwijl we de ander vaak niet echt kennen. Dan bepalen onze vooroordelen het naamplaatje van iemand.

De eerste christenen noemden zichzelf niet gelovig, maar zij kregen die naam van anderen uit hun omgeving:

Het was in Antiochië dat de leerlingen voor het eerst christenen werden genoemd.

HANDELINGEN 11:26

Wat zegt de naam christen? Dat je als christen bij Jezus Christus wilt horen en in God gelooft. Je kunt hen leren kennen uit de Bijbel en je weet iets – misschien zelfs wel aardig veel – van hen. Maar geloven is méér: het is ook een persoonlijke ervaring, een gevoel diep van binnen. Beide horen bij elkaar zoals blijkt uit deze omschrijving uit de zeventiende eeuw:

Wat is een echt geloof?

Een echt geloof is niet alleen een stellig weten of kennen waardoor ik alles voor waarachtig houd wat God ons in zijn Woord geopenbaard heeft,

maar ook een vast vertrouwen, dat de Heilige Geest door het Evangelie in mijn hart werkt,

dat niet alleen aan anderen maar ook aan mij vergeving van zonden, eeuwige gerechtigheid en heil door God geschonken is, louter uit genade, alleen op grond van Christus' verdienste.

Heidelbergse Catechismus, zondag 7, vraag 21

Geloven is een manier van leven: bewuste keuzen maken, ergens voor staan en daarnaar proberen te leven. Gods geboden zijn daarvoor een goed handvat en Jezus vat die als volgt samen:

Luister Israël: de Heer onze God, is de enige Heer! Heb de Heer uw God lief met heel uw hart en heel uw ziel en met heel uw

verstand en met heel uw kracht. Heb uw naaste lief als uzelf.

MARCUS 12:29-31

Andere mensen verwachten dat je als christen consequent bent en je overtuiging in praktijk brengt. Wanneer je zégt gelovig te zijn maar er niet naar leeft, zou je dit te horen kunnen krijgen:

Ik had honger en je richtte een humanitaire club op om over mijn honger te praten. Bedankt!

Ik zat in de gevangenis en je kroop stilletjes weg naar je kapel om voor mijn vrijlating te bidden. Leuk!

Ik was ziek en je knielde neer en dankte God voor je gezondheid. Maar ik had je nodig!

Ik had geen dak boven mijn hoofd en je predikte tegen mij over de schuilplaats van Gods liefde. Ik wou dat je me meegenomen had naar huis!

Ik was eenzaam en je liet me alleen om voor me te bidden.

Waarom ben je niet gebleven?

Je lijkt zo heilig, zo dicht bij God; maar ik ben nog steeds erg hongerig en eenzaam, koud en ik heb pijn. Maakt het wat uit?

Hoe staan geloven en wetenschap / menselijke verantwoordelijkheid tegenover elkaar? Het eerste citaat geeft hoog op van vertrouwen op God dat meer is dan onze menselijke kennis en de tweede uitspraak vertolkt heel nuchter het gezegde: bid en werk.

Beter een gram geloof dan een gigabyte geleerdheid.

S.D. Post, neerlandicus, 20^e eeuw

Stel je vertrouwen op God, maar houd je kruit droog.

Oliver Cromwell, Engels staatsman, 17^e eeuw